

Ы.Алтынсарин атындағы №65 мектеп-гимназия

Сабактың тақырыбы:

“Сыбайлас жемқорлыққа карсы күрес туралы”

Сыныбы:

Сынып жетекшісі:

Сыбайлас-жемқорлық деген не?

СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚ

“Сыбайлас-жемқорлық” деген “параға сатып алу”, “пара” ретінде, "corruptio" деген латын сөзін алыш, анықтауға мүмкіндік береді. Рим құқығында сондай-ақ "corruptionē" түсінік болған, ол жалпы сөзбен айтқанда “сындыру, бұлдіру, бұзу, зақымдау, жалғандау, параға сатып алу” деген түсінік берген де, құқыққа қарсы іс-әрекетті білдірген. Орыс тілінің түсіндірме сөздігі сыбайлас-жемқорлықты пара беріп сатып алу, лауазымды адамдардың, саяси қайраткерлердің сатқындығы ретінде сипаттайды.

MyShared

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу

ҚР қылмыстық
кодексінің

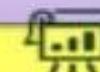
228 бап
өкілеттіктерді
теріс пайдалану

231 бап
коммерциялық
сатып алу

Қызмет
өкілеттігін теріс
пайдалану

311 бап пара
алу

308 бап билікті
н\се қыметтік
өкілеттікті асыра
пайдалану

ЖЕМҚОРЛЫҚ ЗАРДАБЫ

- Экономикалық өсу қарқынның тежелуіне
- Әлеуметтік, саяси шиеленістердің құрт асқуынудың үрүндігінде.
- Жоғары лауазымды мемлекеттік қызметкерлер жаппай жемқорлыққа салынған жағдайда құқық қорғау органдары оларды жасаған қылмыстары үшін қылмыстық жауапкершілікке тарта алмайтын жағдай қалыптасады.

Сыбайлас жемқорлықпен күрес –

Қазақстанның бүгінгі күнгі күрделі мәселесінің бірі болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасіret болып табылатын ол саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қай-қайсысын да қат-ты алаңдататыны анық.

Сыбайлас жемқорлық бұл мемлекеттік міндеттерді атқаратын адамдардың, сондай-ақ, соларға теңестірілгендердің лауазымдық қызметін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдалана отырып не мұліктік пайда алу үшін олардың өз өкілеттіктерін өзгеше пайдалануы, жеке өзі немесе делдалдар арқылы занда көзделмеген мұліктік игіліктер мен артықшылықтар алвы. Сол сияқты, бұл адамдарға жеке және занды тұлғалардан аталған игіліктер мен артықшылықтарды құқыққа қар беруі арқылы оларды сатып алу.

Жемқорлықтың алдын алатын 7 қағида

1995 жылы Ұлыбританияда Нолан Комиссиясы жемқорлықтың алдын алатын 7 қағида қабылдаған:

1. Риясыздық. Пауазымды қызметкерлер қоғамдық мүддені жоғары ескере отырып, бір шешімге келеді.
2. Сатылмастық. Пауазымды қызметкерлердің өздерін басқа бір адамдарға не ұйымдарға қаржылық тәуелсіздікке қоймаганы дұрыс.
3. Өділдік. Жоғары қызметке тағайындау, келісім шарт жасау, марапаттау мәселелері бойынша шешім қабылдағанда пауазымды қызметкерлер үміткердің көсіби қабілеттерін, іскерлігін ескеруі тиіс.
4. Есептілік. Пауазымды қызметкерлер қоғамның алдында өздерінің істеген ісі, қабылдаған шешімдері бойынша есеп беріп отыруы керек.
5. Ашықтық. Пауазымды қызметкерлердің шешімдері мен істері қоғамға ашық болуы тиіс. Эр шешім дәйектеліп отыруға міндетті.
6. Арды, абыройды сақтаушылық. Пауазымды қызметкерлер өздерінің мүдделері туралы ашық айтЫП, егер де осы мүдделері олардың істеген жұмысына қайшылық келтірсе, қоғамның пайдасына әкелетін шешімге келуге тиісті.
7. Басшылық. Пауазымды қызметкерлер осы аталған қағидаларды қолдана отырып, басшылықты орындалап, өзінің дұрыс істерімен, мінез-құлқымен үлгі көрсетіп отыруға міндетті.

**БІЗДІҢ ҚОҒАМДА СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ОРЫН ЖОҚ**

Қазақстан Республикасы Қалмыстық заннамасы сыйбайлас жемқорлыққа түсінік бермейді, алайда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет етудің жеткілікті құралдарын қамтиды. ҚР Қылмыстық кодексі бойынша сыйбайлас жемқорлықпен байланысты қылмыс деп сыйбайлас жемқорлыққа қатысты барлық негізгі белгілері бар лауазымдық қылмыстарды санаған жөн. Сыйбайлас жемқорлықпен байланысты қылмыстар тізімі қылмыстың 16 құрамын қамтиды [2].

ҚР 37 мемлекет
қабылдаған конвенцияға
қосыла отырып, 1998
жылы 2 шілдеде
«Сыбайлас жемқорлыққа
қарсы күрес туралы» заң
қабылдады

Қазақстанда сондай-ақ
сыбайлас жемқорлық
үшін қылмыстық,
тәртіптік, әкімшілік
жауапкершілікті
реттейтін арнайы
нормативтік – құқықтық
актілерде қабылданды

Қорытынды

- Жемқорлық рас, жаңанға жайылған кесапат. Ол кесаптты әлемде кез келген қу түяқ таратып жүре беретін болды. Мұны Мұхиттың арғы жағынан бір ысқаяқ Қазақстанаға келедіде шаруанды жайғап, қарыныңды майлап беремін деп соғады. Біздің кісілер оған, әрине, бек сенеді де «Орамал тон болмасада жол боладының» кәдесін жасап береді. Одан кейін әлемдік деңгейде шу шығады. Ол шуды басу үшін , әлекедей жалынып тағы бір қу шығады.
- Жемқорлық өрмекшінің торы сияқты жер жиһандары елдердің бәрін шырмап алған құбылыс. Трансперенси Интернешнл халықаралық ұйымның мамандары қай мемлекетте кедейшілік басым, қай мемлекетте әлеуметтік ахуал ұшығып тұр сол мемлекетті пәреқорлық , жемқорлық, коррупция жайлаған дейді.

**Назарларыңызға
рахмет!!!**

